

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

PHẠM THỊ LÝ

**NGHIÊN CỨU CÁC GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN
DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRÊN ĐỊA BÀN
THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. Lê Quang Dực

Thái Nguyên - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là nội dung nghiên cứu do tôi thực hiện. Các số liệu, kết luận nghiên cứu trình bày trong luận văn này chưa hề được công bố ở các nghiên cứu khác.

Tôi xin chịu trách nhiệm về các kết quả và nghiên cứu trong luận văn!

Học viên

Phạm Thị Lý

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn TS. Lê Quang Dục đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình thực hiện. Tôi xin trân thành cảm ơn Phòng Quản lý đào tạo Sau đại học - Trường ĐH Kinh tế và QTKD đã tạo mọi điều kiện để tôi hoàn thành khoá học và trình bày luận văn này. Tôi cũng xin gửi lời cảm ơn đến các đồng nghiệp đã chia sẻ nhiều tư liệu và kinh nghiệm quý báu liên quan đến vấn đề nghiên cứu của luận văn. Tôi xin cảm ơn sự hợp tác và giúp đỡ của các đơn vị, cơ quan trên địa bàn thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên đã giúp tôi thực hiện thành công luận văn..

Xin trân trọng cảm ơn!

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Thuật ngữ viết tắt.....	vi
Danh mục các bảng	vii
Danh mục các hình.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học của Luận văn.....	3
5. Kết cấu của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	4
1.1. Cơ sở lý luận về doanh nghiệp, doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	4
1.1.1. Khái niệm về doanh nghiệp và phân loại doanh nghiệp trong nền kinh tế thị trường.....	4
1.1.2. Khái niệm và tiêu thức xác định doanh nghiệp nhỏ và vừa	7
1.1.3. Vai trò và đặc điểm của doanh nghiệp nhỏ và vừa trong phát triển kinh tế - xã hội	12
1.1.4. Những nhân tố tác động đến doanh nghiệp nhỏ và vừa	18
1.1.5. Quá trình phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa của Việt Nam	26
1.1.6. Kinh nghiệm phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa ở các nước và bài học kinh nghiệm đối với Việt Nam	27
1.1.7. Bài học kinh nghiệm cho phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam	38
1.2. Phương pháp nghiên cứu	42

1.2.1. Chọn địa điểm nghiên cứu.....	42
1.2.2. Phương pháp nghiên cứu	42
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP	
NHỎ VÀ VỪA TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	44
2.1. Khái quát đặc điểm kinh tế - xã hội thành phố Thái Nguyên.....	44
2.1.1. Điều kiện tự nhiên	44
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội	48
2.1.3. Thuận lợi - khó khăn trong quá trình phát triển kinh tế - xã hội thành phố Thái Nguyên.....	50
2.2. Quá trình hình thành và phát triển các doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	51
2.2.1. Quá trình hình thành và phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	51
2.2.2. Phân tích SWOT đối với các doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	57
2.2.3. Đánh giá kết quả hoạt động sản xuất kinh doanh của các DNNVV trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	63
2.3. Thực trạng phát triển các doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	66
2.3.1. Quy mô doanh nghiệp	66
2.3.2. Công nghệ sản xuất	72
2.3.3. Tổ chức quản lý	74
2.3.4. Tổ chức thị trường và Marketing	75
2.3.5. Quản lý chất lượng sản phẩm	76
2.3.6. Kết quả sản xuất kinh doanh	76
2.3.7. Đánh giá thực trạng phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	80

CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ THÁI NGUYÊN.....	84
3.1. Định hướng phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	84
3.2. Giải pháp phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn thành phố Thái Nguyên	88
KẾT LUẬN	96
TÀI LIỆU THAM KHẢO	98

THUẬT NGỮ VIẾT TẮT

TNHH	Trách nhiệm hữu hạn
DNNN	Doanh nghiệp nhà nước
CTCP	Công ty cổ phần
DNNVV	Doanh nghiệp nhỏ và vừa
DN	Doanh nghiệp
USD	Đô la Mỹ
TP.HCM	Thành phố Hồ Chí Minh

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Phân loại doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	9
Bảng 1.2. Tiêu chuẩn DNNVV của Nhật Bản	32
Bảng 1.3. Tiêu chuẩn về DNNVV theo giá trị tổng tài sản	36
Bảng 2.1. Số lượng các cơ sở SXKD trên địa bàn thành phố Thái Nguyên đến tháng 12- 1990.....	54
Bảng 2.2. Số lượng doanh nghiệp đang hoạt động trên địa bàn thành phố Thái Nguyên tại thời điểm 1/1/2010.....	57
Bảng 2.3. Trình độ lao động quản lý trong các doanh nghiệp	66
Bảng 2.4. Độ tuổi và trình độ chuyên môn của lao động trong các doanh nghiệp	67
Bảng 2.5. Vốn đầu tư và thu nhập của các doanh nghiệp	69
Bảng 2.6. Đặc điểm chung của các doanh nghiệp nhỏ và vừa.....	71
Bảng 2.7. Áp dụng công nghệ thông tin trong hoạt động sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp	73
Bảng 2.8. Khó khăn khi áp dụng công nghệ vào sản xuất kinh doanh.....	73
Bảng 2.9. Kết quả hoạt động kinh doanh của các doanh nghiệp	78
Bảng 2.10. Một số chỉ tiêu phân tích tài chính của các doanh nghiệp.....	79

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Biểu đồ thống kê trình độ lao động	68
Hình 2.2. Cơ cấu nguồn vốn doanh nghiệp	69
Hình 2.3. Biểu đồ Cơ cấu doanh thu thuần.....	70

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài

Trong lịch sử phát triển của các nước, các doanh nghiệp nhỏ và vừa luôn có vai trò, tác dụng rất lớn và ngày càng được coi trọng. Các doanh nghiệp nhỏ và vừa có vai trò to lớn trong việc phát triển kinh tế - xã hội của các nước. Việc phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa cho phép khai thác và sử dụng có hiệu quả các nguồn tài nguyên thiên nhiên, nguồn vốn, công nghệ và thị trường, tạo công ăn việc làm cho người lao động, góp phần chuyển dịch cơ cấu kinh tế, giảm bớt chênh lệch giàu nghèo, hỗ trợ cho sự phát triển các doanh nghiệp lớn, duy trì và phát triển các ngành nghề truyền thống...

Ở Việt Nam trong những năm gần đây, các doanh nghiệp nhỏ và vừa được thành lập và gia tăng với tốc độ khá nhanh. Các doanh nghiệp này đang ngày càng khẳng định vị trí quan trọng của mình trong việc thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, làm năng động một nền kinh tế nhiều thành phần, góp phần vào công cuộc công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Tuy nhiên, cùng với xu thế chung của tiến trình hội nhập, các doanh nghiệp nhỏ và vừa của Việt Nam đang đứng trước rất nhiều những khó khăn, thách thức, các doanh nghiệp nhỏ và vừa cần tìm ra những hướng đi đúng đắn để có thể vững vàng trong cạnh tranh với các doanh nghiệp khác trên thế giới. Điều này đòi hỏi cần phải có cả sự hỗ trợ từ phía Nhà nước với những chính sách ưu đãi và chiến lược thích hợp.

Thái Nguyên, một Tỉnh miền núi trung du phía Bắc, đang có những bước chuyển mình trong chiến lược phát triển kinh tế - xã hội. Những năm gần đây, số lượng các doanh nghiệp tăng lên nhanh chóng, là một trong những nhân tố đảm bảo sự ổn định và bền vững của nền kinh tế, tạo việc làm cho người lao động, khai thác và sử dụng có hiệu quả tiềm năng về vốn, tay nghề